

Коваль Дмитро Михайлович, директор Всеукраїнської громадської організації "Зупинимо гепатит"

Перш за все хочу подякувати всім сторонам, які доклали чималих зусиль для того, щоб Державна цільова соціальна програма профілактики, діагностики та лікування вірусних гепатитів відбулася в Україні і щоб для реалізації цієї програми було виділено кошти. Зважаючи, що до цього часу уваги гепатитам не приділялось жодної, зрозуміло, що тепер ми всі хочемо від цієї програми всього і відразу.

Озвучу проблеми, про які можна говорити вже зараз. Ми, як пацієнтська організація, почали отримувати сигнали про те, що в деяких регіонах формуються списки очікування, і що в ці списки можна потрапити за умови досягнення тієї чи іншої вигоди для лікаря, який займається так званим регіональним реєстром. Це поки поодинокі випадки, але це наслідок відсутності реєстру хворих на вірусні гепатити. Вирішити це питання можна впровадженням єдиного електронного реєстру. Це не обов'язково має бути загальнодержавний реєстр у тому вигляді, в якому його звикли сприймати чиновники. Це може бути електронний ресурс, який узагальнить дані, зібрані багатьма регіонами. Почати з того, що ввести дані, які вже існують. Окрім того, такий реєстр буде забезпечувати прозорість виконання програми використання препаратів. Доцільно акцентувати й на необхідності персональної відповідальності в регіонах за рух препаратів.

Однією з технічних проблем, з якою ми зіштовхнемося в найближчому майбутньому – це деталі зберігання препаратів та видачі препаратів хворим. Ці питання потрібно відкорегувати у відповідності до українського законодавства. Також у розрізі нормативно-правової бази, окрему увагу потрібно звернути на діагностику. В 2013 році, наприклад, не передбачено коштів для лабораторного супроводу цієї програми, в той час, як діагностика має бути постійною. Доречною була б акредитація закладів, які мають бажання і можливість, робити аналізи хворим на вірусні гепатити.

Ще одна вкрай важлива проблема - низький рівень знань лікарів первинної ланки про вірусні гепатити. Вирішувати її потрібно змінами в системі до та післядипломної освіти, контролем рівня знань про вірусні гепатити під час атестацій, акредитацій та проведенням освітніх заходів із визначенням вихідного та кінцевого рівня знань у цих лікарів. Сьогодні, на жаль, є лікарі, які розповідають хворим про шкідливість лікування, а часова затримка, як відомо, може призвести до смерті хворого.

Існує багато системних недоліків, але якщо разом не дотиснути виконання програми, то всі попередні досягнення втрачуть сенс.